

Mười Năm Ôn Lại Thu Đu Việt Văn.

MƯỜI NĂM

Tôi đn v i gi i bút m c khá mu n mng. Thu còn đi h c, tuy r ng cũng sinh văn th , cũng a chu t câu trau ch nh ng ch m đ c vài b c th tình, năm ba v n th v v n. Khi sáng tác đ c bài nào thích ý, tôi cũng có g i lên vài t báo đ c u may đ c đng. Nh ng g i l n nào cũng ch ng có h i âm. Ra đ i làm vi c, tôi l i càng xa cách thêm cái m ng c bút m c! M t anh chàng C nh Sát Dã Chi n h t c cao nguyên b i đ B o L c, Lâm Đ ng l i l n l n vùng đ a đ u gi i tuy n Qu ng Tr làm gì còn c h i đ theo đ u i chuy n vi t lách?

Sau bi n c 1975, tôi đã ph i tr i qua nhi u năm tù đày đau kh c thân xác l n tinh th n do cách đ i x ngang ng c, vô nhân đ o c a k thù. Trong th i gian đó, tôi đã tr i qua hai l n b b nh gh n ng g n ch t t tr i giam Tân Hi p Biên Hòa và khám đ ng Bà R a. V b nh gh t tr i giam Tân Hi p Biên Hòa lan m nh đ n n i tr i này ph i ch a tr b ng cách cho hàng trăm tù nhân t ru ng đ t m n c pha mu i hàng ngày. Đi u đáng nói là công vi c này l i do hai cán b n tr c ti p đ i u khi n. S vi c này v sau tôi đã trình bày l i trong bài h i ký “Chim i Vĩnh Bi t Sao Đành!”. K đ n là nh ng v ch n đ ng th n kinh n ng n khám đ ng Bà R a, n i đã có hàng ch c tù nhân chính tr ph i b m ng b i nh ng v đánh đ p c a cán b ch vì nh ng lý do vu v . Cũng n i này đã có hàng ch c tù nhân ch t vì b b nh gh hành h ...

Cú xóc khác là chuy n th thái nhân tình. t trong tù cũng là n i nh ng cá tính, nhân cách c a con ng i đ bi u l nh t. ó ng i ta có th nhìn th y nhi u mâu thuẫn v nhân cách khó t ng t ng n i. M t tên tù b ghép vào h ng du đng có th kh ng khái bnh v c l ph i đ n t n cùng dù ph i mang h a vào thân. Ng c l i, có nh ng k tr c kia đ a v quy n th cao sang cũng có th qu i u n l i tr c k thù, s n sàng làm k rình mò t ng l i nói s h c a b n đ ng tù đ báo cáo l p công...

Là m t tù nhân, n n nhân tr c ti p c a ch đ m i, tôi đã ch ng ki n đ c nhi u đ i u nói ra ít ai tin là th t! Tôi đã t ng c ao có m t ngày tháo cũi s l ng và s dùng ngòi bút đ ghi l i nh ng đ i u mình đã tr i qua!

Th nh ng khi ra tù, vì b n ch y g o nuôi thân, vì thi u can đ m, s r c h a vào thân làm tù tr l i, tôi l i g ng cầm nín.

May thay, chính ph Hoa K l i m ra ch ng trình tái đ nh c đ c u mang nh ng c u tù nhân chính tr Vi t Nam! Th là tôi hi v ng có c h i nói lên nh ng đ i u m t th y tai nghe, đ t gi i t a nh ng n i u n c trong lòng.

Khi đã đ&n Sacramento, Hoa K&, tôi tình c& liên l&c đ& c v&i m&t ng& i b&n thân thu& nh& là Tr&n Ng&c C& đ&ng & ti&u bang Oklahoma. Lúc &y nhóm c&u h&c sinh Qu&c H&c 61-64 c& h&i ngo&i l&n trong n&c đ&ng đ&nh làm m&t cu&n b&ng th& l&u ni&m. C& kêu g&i tôi góp m&t m&t bài th&. Có l& nh& c&m xúc đ&i dào khi t&ng nh& thu& h&c trò và nhìn l&i hoàn c&nh c&a mình hi&n t&i, tôi đã vi&t đ& c bài th& “Đ&i M&t C&u H&c Sinh Qu&c H&c” đ& t&ng hai b&n h&c Tr&n Ng&c C& và H& Văn Li&u.

Sacramento là n&i phát kh&i c&a H&i Th& Tài T& Vi&t Nam H&i Ngo&i. H&i này ch& tr&ng t&o đi&u ki&n cho t&t c& nh&ng khách “yêu th&” đ&u có th& tham gia v&i tính cách tài t&. “C&m Hoa Tình Yêu” là mái nhà dung ch&a m&i tác ph&m th& t& th&ng vàng đ&n h& cá(m dĩ nhiên là không C&ng S&n), m&c đích đ& hòa vui cùng nhau ch& không chú tr&ng đ&n v&n đ&ng thu&t tinh th&. &u đi&m này đã giúp nh&ng ai có chút máu văn ngh& đ&u có th& m&nh đ&n làm th& góp m&t v&i H&i, v&i đ&i. Nh& th& mà h&i &y sinh ho&t văn ngh& trong c&ng đ&ng ng& i Vi&t & Sacramento có v& r&n ràng, vui nh&n.

Vi&t xong bài th& “Đ&i M&t C&u H&c Sinh Qu&c H&c” tôi li&n g&i cho C& và đ&ng th&i r&t r& đem g&i tu&n báo M& Sacramento. M&y ngày sau tôi m&ng r& th&y bài th& c&a mình xu&t hi&n trên tu&n báo M&, n&m c&nh bài th& “B&i Quá Nghèo Th& Cũng B& Ta Đ&i” c&a Thành Đ&t.

Bài th& “Đ&i M&t C&u H&c Sinh Qu&c H&c” chính là bài th& đ&u tiên trong đ&i c&a tôi đ& c chính th&c đ&ng lên m&t t& tu&n báo, rõ ràng, r&ng r&! H&ng chí, tôi l&i ti&p t&c làm th&. G&i bài nào báo M& cũng đ&ng c&. Trong th&i k& này tôi chuyên đ&c báo M& và b&t g&p nh&ng bài th& đ& xúc đ&ng nh& “Nh&ng Ki&p Phù Sinh” c&a Hu&nh Mai, “Hóa Ki&p Ng&a Th&” c&a Nguy&n Phúc Sông H&ng, “Cô Bé Sài Gòn” c&a L&u Tr&n Nguy&n... Vì c&m bài th& “Cô Bé Sài Gòn” nên tôi đã sáng tác đ& c bài th& “N&i Lòng”, đ& t&ng LTN m&c dù lúc đó tôi ch&a quen bi&t LTN. Bài th& vi&t khá h&p v&i hoàn c&nh đ& ông đ& th&ng c&a nhi&u c&u tù nhân chính tr& VN m&i đ& c đ&nh c& t&i Hoa K&. Sau này m&t s& b&n bè c&a tôi đã m&n bài th& này kèm vào lá th& g&i v& cho nh&ng ng& i thân & Vi&t Nam đ& phân tr&n hoàn c&nh c&a mình khi s&ng trên đ&t M&.

Tuy đã có b&n năm bài th& đ&ng báo nh&ng gi&i văn ngh& sĩ & Sacramento, k& c& ch& nhi&m ch& bút báo M& cũng ch&a bi&t tôi ngo&i tr& anh ch& Đ&nh Nguyên & Uyên Nguyên là nh&ng ng& i quen bi&t tr& c 1975.

Trong l&n đ&u tiên đi đ& m&t bu&i sinh ho&t c&a H&i C&u Tù Nhân Chính Tr& Sacramento, khi vào r&a tay & restroom, tôi tình c& g&p m&t ng& i mang b&ng tên Thành Đ&t trên túi áo. Tôi chào h&i làm quen r&i khoe mình là tác gi& bài th& đ&ng song song v&i bài “B&i Quá Nghèo Th& Cũng B& Ta Đ&i” c&a anh. Thành Đ&t m&ng r& kéo tay tôi:

-Tr&i &i, lâu nay th&y m&y bài th& c&a anh nhi&u ng& i th&c m&c không bi&t tác gi& là ai, & đ&u. Ra đây tôi gi&i thi&u cho h& bi&t m&t tí.

R&i Thành Đ&t kéo tôi đ&n gi&i thi&u v&i m&t nhóm b&n năm ng& i trong đó có hai nhà th& n& (tôi không còn nh& là ai). Tuy Thành Đ&t t& v& r&t tâm đ&c v&i nh&ng bài th& c&a tôi nh&ng chúng tôi l&i không có duyên g&n g&i nhau. Ch&ng bao lâu sau đó anh đi ti&u bang khác r&i qua đ&i. Thôi r&i m&t ki&p phù sinh!

Nh&ng bài th& tôi vi&t h&i &y h&u h&t r&t bu&n. Nó ch&t ch&a tâm tr&ng ph&n h&n c&a m&t k& l&u vong b&t l&c trong cu&c s&ng m&i và mang nhi&u nu&i ti&c quá kh&... M&t l&n có m&t ng& i b&n m&i tôi đ&n ăn m&ng nhà m&i. Khi ng&i vào bàn, tôi tình c& ng& i g&n m&t thi&u ph& có v& sang tr&ng ch&a h& g&p. Trong bàn ti&c dĩ nhiên ng& i ta v&n hay nói chuy&n lung tung. Khi nói đ&n chuy&n th& văn, thi&u ph& &y vô tình nh&c đ&n bài th& “Nh&ng Ng& i L& V&n” c&a tôi v&a đ&ng trên báo M&. Bà khen hay và cho bi&t đã c&t bài th& &y đ& gi& l&i. Tôi r&t m&ng khoe v&i bà chính tôi là tác gi&. Đó là bài th& tôi đã g&ng l&t t& nh&ng c&nh kh&n cùng c&a ng& i tù “... C&c ph&n t& nhi&u ngày r&n mãi không đi! Máu ch&y đ&m đ& không gi&y lau n&c c& r&a...” đ& r&i k&t

thúc vớ i l i nguy n "... Tu i càng già, h n càng già, Ai còn trao ki m thì ta cũng c m!". Qua cu c nói chuy n tôi m i bi t thi u ph y là ch Tina Thanh H ng, m t thành viên c a h i th Tài T Vi t Nam H i Ngo i.

Th y kh năng ti n b c a tôi, Tr n Ng c C khuyên tôi nên vi t truy n ng n cho d chuy n t i t t ng c a mình. Nghĩ có lý, tôi kh i s vi t truy n đ u tay "Món Quà Xuân" vì lúc đó H i C u Tù Nhân Chính Tr Sacramento đang kêu g i vi t bài cho đ c san B t Khu t và tu n báo Mõ cũng thông báo kêu g i vi t bài cho s Xuân. Truy n "Món Quà Xuân" vi t không khó l m vì ch thu t l i m t s vi c đã th t s x y ra khi tôi còn t trong tù. Vi t xong, tôi đ a cho m y ng i b n g n gửi xem tr c nh ng anh nào cũng l c đ u. Có anh khuyên: Thôi, anh làm th cũng đ c, nên ti p t c làm th đi, đ ng tham lam n a. Tôi l i v s a đi s a l i nhi u l n r i đ a h coi ti p nh ng v n ti p t c b ch e. T mình th y cái truy n r t ý nghĩa mà b ch e quá, tôi đ m ra nghi ng kh năng duy t v n c a m y anh b n này. Th r i i tôi c li u đ m g i các báo. M y l n tr c, m i l n g i th cho báo Mõ, tôi rón r n c m s n bao th đ ng bài th vi t tay vào v n phòng ch lúc không ai đ ý b đ i xu ng bàn r i rút lui êm. Nh ng l n g i truy n ng n này không th làm nh th đ c. Ngoài vi c g i báo Mõ, tôi còn ph i g i cho H i CTNCT n a nên ph i sao thêm m t b n. Tôi đ n cái máy photo hí hoáy m t h i mà không s đ ng đ c. M t ng i đ n ông tr th y v y đ n giúp tôi. Anh quay l i h i tôi "Anh là NVT à?". Tôi đ p "Ph i". "Anh đã đ ng đ i nhi u bài th r i mà bây gi tôi m i bi t". Đó là anh Tâm ch bút tu n báo Mõ h i y. T đó tôi không còn ph i rón r n khi vào đ i n a.

Truy n ng n "Món Quà Xuân" chính là truy n ng n đ u tay c a tôi đ c chính th c đ a lên m t l n hai t báo. Tuy v y h i y tôi v n có chút không hài lòng vì bài mình vi t tay, ng i khác đ m máy l i sai khá nhi u.

Lúc b y gi đ c m y truy n ng n c a L p Ph ng, c a Tr n Kiêm Đoàn tôi r t th m thu ng và th y mình còn xa cách các anh y quá! M i vi t m t truy n đã v t v nh th làm sao mình có th ra m t cu n sách? Trong lúc tôi đ ng n n chí thì may sao, Tr n Kiêm Đoàn l i g i tôi nói chuy n. Anh Đoàn khen: "Truy n ng n Món Quà Xuân c a anh vi t đ c l m. Anh nên ti p t c vi t đi!". Th t tình lúc y tôi m i bi t TKĐ, ch a có gì thân tình cho nên tôi nghĩ l i khen c a anh là khách quan, thành th t. L i khuy n khích c a m t nhà văn đã thành danh giúp tôi th m t tin và l i ti p t c vi t. Tôi b t đ u chuy n chú vi t v n đ n n i quên luôn vi c làm th . Bài nào cũng s a đi s a l i m t nhi u thì gi l m ch không ph i "vi t cái r t trong vòng vài ti ng hay m t ngày" mà nên câu chuy n nh nhi u ng i v n t ng. Nh ng truy n ng n khác c a tôi đã l n l t ra đ i. Ng i đ u tiên phong t c "nhà văn" cho tôi là anh Tr n Văn Ngà ch nhi m bán nguy t san Ti ng Vang. M t đ ng l c khác khi n tôi càng v ng tâm là khi C S Thi Văn C i Ng n San Jose t ch c cu c thi th nhân đ p xuân 1999, tôi g i bài th "Đ m Cu i Năm" tham đ đã đ c ch m tr ng gi i t ng l (cu c thi ch l y 3 gi i: gi i nhì, gi i ba và gi i t ng l).

Đã có đ c m t s th cùng m t s truy n, tôi b t đ u nghĩ đ n vi c góp m t tác ph m v i đ i. Tôi c s đ i n u mình "ng m" b t t , nh ng công tr ã m b h t thì u ng quá. Vì n i s v n v y, tôi đã tính chuy n làm m t tuy n t p h n h p th v n cho s m! Th nh ng khi th m dò vi c in sách, anh Phan Đ ng cũng đ ng vi t v n nói v i tôi n a đ i n a th t "Tôi ph i đ i khi nào mua đ c nhà m i đ có cái garage r ng rãi m i đ m ra sách" làm tôi c t h ng. T i khi h i m y ng i đã ra sách nh anh Nguy n Phúc Sông H ng, anh L u Tr n Nguy n tôi l i càng th m ch n chân. Trong th i gian đ t đ y mà tôi đã vi t th m đ c m y truy n ng n n a. Đã có th m truy n, l i nghe nhi u ng i nói th r t khó bán, tôi không còn gi ý đ nh ra m t tuy n t p h n h p v n th n a mà ph i g ng ra m t t p truy n ng n thu n t y. Th nh ng khi đ m t t c s truy n đã vi t ra m th đ c bao nhiêu trang tôi đ m ra th t v ng. M t t p

truy n ng n mà b dày ch kho ng 100 đ n 120 trang thì coi sao đ c? Lúc đ u trí óc còn phong phú đ tài còn đ , càng v sau đ tài càng c n, vi c vi t lách càng khó khăn h n. Nhi u truy n vi t đi vi t l i r t nhi u l n v n th y không v a ý đành ph i b đ . V i tình tr ng đó, bao gi mình ra đ c t p truy n đây?

Sau nhi u ngày nóng ru t suy nghĩ nát óc tôi m i s c nh t i cái môn h c s tr ng c a mình thu nh là môn s ký. Th là tôi g ng vi t th m y truy n mang tính l ch s . Trong m y tháng tôi đã đ a lên báo đ c b n năm truy n s c Tàu l n ta. Nh nh ng truy n này mà tôi đ c m t nhà văn r t th m l ng chú ý, đó là anh Tô Hòa D ng. Đi u tôi không ng cu c g p g gi a anh D ng và tôi đã tr thành m t cu c g p g cá n c. Chính anh D ng là ng i đã giúp đ , khuy n khích tôi vi t thành công nh ng truy n dài sau này.

H i đó v ch ng tôi đ u có vi c làm nên không tr ng i m y trong vi c in n m t t p sách. Sau khi đ n đ c 20 truy n, tôi quy t đ nh ra t p sách đ u đ i v i t a đ “V t H n Mùa Xuân”. V t H n Mùa Xuân là tên m t truy n ng n vi t v chuy n m t ng i em h c a tôi, m t n sinh Đ ng Khánh, đã b Công S n chôn s ng trong t t M u Thân. Tôi đã nh Tr n Kiêm Đoàn đ t a cho t p truy n này. Hoàn thành xong b n th o là tôi đ a đi in ngay.

Th i gian ch đ i t p sách đ u tiên ra đ i là th i gian tôi m t ăn m t ng nh t! Nh ng câu h i nh tiêu th b ng cách nào? Có nên t ch c ra m t sách không? L m vi c búi beng nh ai giúp đ ? v.v...

M t l n đ n ăn c t i nhà m t ng i b n làm xe lunch, nhân khi m i ng i nói chuy n trên tr i d i đ t, tôi kh i chuy n ra m t CD c a m t nh c sĩ kia đ thăm dò đ lu n thì m t ng i v t mi ng nói: “M y anh làm văn th nh c h a đó chuyên bày chuy n đ moi ti n thiên h ! Tôi đ t khoát không bao gi cho b n nó m t xu! Thà đ u ng vài chai bia còn l i h n!” Câu nói phù phàng c a v th c khách y nh m t gáo n c l nh t t vào m t tôi. Ý nghĩ t ch c ra m t sách trong tôi t ng nh tan bi n h t. Nh ng r i t ng t ng t i 1200 cu n sách m i cu n dày ngót 300 trang n m chình ình tr c m t tôi l i th y n! H n n a, tôi đã l khoe v i bà xã s t ch c ra m t sách r i! Mu n cho ch ng đ c th a chí, v tôi đã b m b ng b m y nghìn b c vào đó l nào gi l i coi nh pha? Nghĩ đi nghĩ l i tôi l i ph i nh t quy t li u!

M t cu c ra m t sách thành công hay không ph n nhi u tùy thu c vào kh năng khéo léo c a ng i MC và ng i gi i thi u tác ph m. Gi bi t nh ai đây? Trong đám văn ngh sĩ VN h i đó Sacramento tôi ch m i quen thân đ c m t mình L u Tr n Nguy n. Kh n i tr c đây m y năm LTN đã ra t p th Mái Tóc Tr m H ng, th hay, anh đã đ c nhi u ng i bi t tên tu i, nh ng r t rè không dám t ch c ra m t! Vì th , tôi ch nh LTN gi i thi u tác gi . Vai MC tôi ph i nh đ n Tr n Duy Phô, m t ng i thân c a tôi, ăn nói gi i nh ng l i m i sang M , ch a quen bi t nhi u. V n còn thi u m t vai trò r t quan tr ng n a, đó là ng i gi i thi u tác ph m, linh h n c a cu c ra m t. Trong lúc b n ru t suy nghĩ, tôi ch t nh t i m t bài báo c a nhà văn Hoàng Ng c Liên vi t trên báo Ti ng Vang khen ch Cao Thanh Tâm là m t MC gi i c a c ng đ ng ng i Vi t Sacramento. N u đ c ch Tâm gi i thi u tác ph m thì t t bi t m y! Th t tình h i y tôi ch a ti p xúc v i ch Tâm l n nào, nay b ng nhiên đ n nh c y sao ti n? Nh ng túng quá, cu i cùng tôi cũng đành ph i li u g c a! May sao, anh Tôn Th t Sang và ch Cao Thanh Tâm đã s t s ng nh n l i! Thì ra tr c nay anh ch Sang, Tâm đ u đã đ c và cũng r t tâm đ c v i nh ng truy n tôi vi t!

